

(Печат, 7.8.2010)

Едвард Херман, професор емеритус на Вартоновој школи економије и Аненберговој школи за комуникације Универзитета у Пенсилванији, изузетан је познавалац деловања пропагандног модела у спровођењу политике моћи. Овај експерт за корпоративна и регулаторна питања, политичку економију и медије, пријатељ и сарадник Ноама Чомског, написао је студије које су прецизно декодирале механизме, односе, узроке и последице система који почива на интересима моћних: „Злочини у Вијетнаму“; „Контрареволуционарно насиље, чињенице о проливању крви и пропаганда“ (са Ноамом Чомским); „Политичка економија људских права, први део: Вашингтонска веза и фашизам у трећем свету“ (са Ноамом Чомским); „Политичка економија људских права, други део: Након катаклизме, постратна Индокина и реконструкција империјалне идеологије“ (са Ноамом Чомским); „Корпоративна моћ – корпоративна контрола, студија фондова у XX веку“; „Права мрежа терора“; „Успон и пад бугарске везе“; „Производња сагласности: Политичка економија масовних медија“ (са Ноамом Чомским); „Индустрија тероризма“; „Испод хипокризије: Декодирање вести у доба пропаганде, укључујући и речник двоструког говора деведесетих“; „Тријумф тржишта“; „Глобални медији“ (са Робертом Мекчеснијем); „Мит о либералним медијима“...

Са Едвардом Херманом разговарамо о студији „Политика геноцида“ коју је написао са Дејвидом Петерсоном (објављеној маја ове године у издању Monthly Review Press-а из Њујорка). До краја године требало би да се појави и студија „Политика Сребреничког масакра“, коју Херман пише у сарадњи са још шест аутора.

„Политика геноцида“ је једна од најважнијих књига у нашем времену и представља квинтесенцију вашег и Чомсковог декодирања производње сагласности, медијске подршке злочиначкој политици Запада, политике људских права и пропаганде. Као структуралиста, полазите од становишта да систем почива на базичним, доминантним структурним одредницама. Које су то одреднице?

- У књизи „Производња сагласности“, Ноам Чомски и ја показали смо да је корпоративни систем заснован на интересима невидљивих доминантних снага. Корпоративни финансијски интерес руководи и диктира политику великих сила, доминира у САД-у и диктира њену унутрашњу и спољну политику. Ми се сада налазимо у периоду у коме се

ова структура моћи шири и изнова успоставља као једина: са нестанком Совјетског савеза, САД користи НАТО за процесе који подразумевају вођење непрекидног рата. У САД-у уопште нисмо више у могућности да реформишемо систем који је сада прошао законе и нове регулативе, после чега се више не могу контролисати велике банке које су постале исувише моћне и имају огроман, кључни утицај на америчку политику. Живимо, дакле, у свету у коме корпоративни финансијски систем одређује унутрашњу и спољну политику земаља, што се показује и у малим земљама које су поражене у рату, и у којима се различитим контролисаним и увежбаним механизмима на власт доводе квислинзи који се савијају и пузе пред великим силама; зато је и отпор овим процесима у тим земљама скоро незнатан.

Политика геноцида је комплексан појам. Замолила бих вас да нам опишете генеалогичку рутинизацију ове политике.

- Ваши читаоци разумеју, у то сам сигуран, да је у питању иронична употреба речи „политика“, јер како можете имати политику нечега што је тако страшно као геноцид. Насловом смо желели да сугеришемо да је геноцид, као највеће зло, исполитизован у овом свету на начин на који је исполитизована реч „тероризам“: једна ружна реч са конотацијом нечег лошег, зла. Политика тероризма подразумева да људи који имају моћ могу називати своје непријатеље терористима и представити себе и своје савезнике као борце против тероризма, док је политика геноцида усмерена на то да покаже да то раде само лоши момци – никако ми или наше државе клијенти. У књизи „Производња сагласности“, Чомски и ја написали смо поглавље „Вредне и безвредне жртве“. Безвредне су оне жртве које су страдале од нашег геноцида, геноцида који смо извршили ми или наши клијенти, какви су, рецимо, Израелци који убијају Палестинце – безвредне жртве, зато што је Израел једна од кључних држава клијената САД-а. И онда када је Индонезија убијала на стотине сељака, они су били безвредне жртве. Све то демонстрира савршено уклапање света са високо исполитизованим системом дефиниција. Вредне жртве су оне које су убили наши непријатељи и мете. И у тим случајевима се користи реч „геноцид“. Узмимо за пример Босну: САД и НАТО су подржавали босанске Муслимане, тако да када су они били убијани, проглашавани су за вредне жртве над којима је извршен геноцид, а када су убијани Срби – то није могао бити геноцид јер су Срби били безвредне жртве. У књизи „Политика геноцида“ наводимо веома добар пример – пример Сребренице у вези са којим је читав догађај од 11. јула извучен из контекста дешавања у и око Сребренице: жртве, Муслимани, биле су вредне жртве и зато се за злочине над њима и могао применити појам геноцида. А ако размотрите дешавања у Хрватској и Крајини, где је Хрватска уз помоћ САД-а протерала 250.000 Срба, 1995. медији то нису назвали чак ни етничким чишћењем, иако је то један од већих примера етничког чишћења у модерној историји, током којег је убијено неколико хиљада Срба из Крајине; али, ради се о безвредним жртвама чиме је ово дешавање дисквалификовано за категоризацију каква је геноцид.

Говорите о политизацији заснованој на инфлацији самог појма геноцида?

- Да, о веома селективној употреби речи геноцид, која подразумева да САД и његове клијентске државе не могу никако бити ангажоване у вршењу геноцида. Ми се увек само бранимо од злих људи и земаља. Чак и када убијемо 3-4 милиона Вијетнамаца (обратите пажњу на распон броја страдалих), или преко милион Ирачана.

Како је могуће да рат САД-а против Вијетнама у коме је страдало 3-4 милиона људи није био препознат као акт инвазије, као геноцидни подухват?

- То је акт који је предузео САД који располаже огромном моћи, а медији су веома снисходљиви према таквој политици. И док велика моћ убија, медији гледају на другу страну као и огромна већина интелектуалаца уосталом. Имате, дакле, медије али имате и Уједињене нације и њихов Савет безбедности, и имате агенције које су креирале УН. Током Вијетнамског рата, а ни после њега, није било никаквог суда УН који би судио САД-у, као што га није било ни у случају агресије на Ирак, где је 2003. директно прекршена повеља УН. Уједињене нације формирају трибунал само тамо где то одговара САД-у, или где оне зажеле да се суди. И ти судови укључују Србе и лидере Дарфура (Арапи који су се удружили са Кинезима). У случају Руанде, САД се удружио са Кагамијем и RPF-ом (Revolutionary Patriotic Front), тако да је трибунал УН основан за Руанду процесуирао Кагамијеве непријатеље, а у случају Југославије, САД је желео да УН оснују Трибунал који ће судити Србима. Све ове међународне институције представљају полуге америчке моћи: тријумфална моћ је данас још увек оличена у САД-у.

Можемо ли да говоримо о одговорности УН и организација какве су Amnesty International и Human Rights Watch

иН

за успешно спровођење политике геноцида? Како сте већ рекли, међународни кривични судови дубоко су умешани и представљају део структуре система.

- Све ове организације морају да се подреде жељама САД-а. Као што смо рекли, кривични судови могу да се организују само за непријатеље САД-а. Такође, имате и мале трибунале каква је Међународна криминална инспекција (ICC), која је основана пре

неколико година. САД није чак ни њен члан, али је толико моћан да је уобличио начин на који ова комисија ради; а она ради само у случају да су мете одобрене од стране САД-а. Једна од ствари коју смо нагласили у књизи „Политика геноцида“ јесте та да је ова комисија осудила само црне Африканце, и то њих 13-14; ова комисија морала је да искључи, међутим, оне црне Африканце које САД воли, на пример Кагамија у Руанди и Мусавенија у Уганди, зато што су они наши клијенти, и то без обзира на то што се ради о једним од највећих убица у модерној историји. Дакле, имате Међународни суд за Руанду и Југославију и имате Међународну криминалну комисију које раде по директним потребама и захтевима Западних сила, посебно САД-а. Међународна комисија може да се ангажује против челног човека Дарфура зато што то одговара САД-у и Израелу јер скреће пажњу са њихових сопствених активности: са инвазије на Ирак и са израелске акције етничког чишћења на Западној обали. Овакве међународне институције које оснивају УН скрећу пажњу међународне јавности на случај Дарфура, и на Арапе на које има утицај Кина, који представља добру мету, а одвлаче пажњу са деловања Израела који је наша клијентска држава.

Како би онда требало да окарактеришемо систем у коме је више од милион Ирачана умрло од како је 2003. године започет рат против Ирака? Акт агресије који је САД спровео против ове суверене земље није препознат као злочин против човечности, иако је акт агресије на Нирнбершком трибуналу проглашен за највећи међународни злочин и акумулирано зло, те стога представља јасно кршење Повеље УН и међународног права.

- У питању је апсолутизовани, централизовани, глобални систем који је тако организован да ови трибунали и комисије о којима смо говорили искључују највећи злочин из своје јурисдикције. И Међународни кривични суд за Југославију, и Међународни кривични суд за Руанду, и Међународна комисија, искључили су акт агресије из своје надлежности. Зашто су га искључиле? Зато што је САД био укључен у акт агресије. Е зато овај акт није био ни предмет јурисдикције ових међународних институција.

Вратио бих се на ваше раније питање о Humans Right Watch-у и Amnesty International. Ове организације такође искључују агресију као питања које су предмет њихове бриге. Тако, када је почео рат у Ираку, Human Rights Watch је начинила опаску да се она неће бавити том проблематиком, да је добро што је покренут рат и да ће се она бавити оним што се догађа након што је рат започео. То је просто нечувено. Започињање рата је најважнија ствар и сви други злочини који се дешавају после тога деривати су тог највећег злочина, тако да можемо закључити да чак и организације за људска права раде оно што САД жели, и у складу са тим одбијају чак и да квалификују агресију коју САД спроводи. А ако ме питате како се САД извукао упркос чињеници да је извршио акт агресије и убио милион људи, он је то урадио зато што је знао да ће се извући, да га Савет безбедности

УН неће осудити. И након што је САД напао Ирак, неколико месеци после тога Савет безбедности је дао САД-у право да управља Ираком. Замислите да је након што је Ирак извршио инвазију на Кувајт, Савет безбедности дао Ираку право да управља Кувајтом! Да је рекао: Добро, пошто сте већ извршили агресију и окупирали Кувајт, ви њиме и управљајте. А то је управо оно што је СБ омогућио САД-у у случају Ирака, након што су оне извршиле гнусну агресију и после чега је четири милиона Ирачана отишло у избеглиштво, милион људи убијено а друштво потпуно уништено. И то је рефлексивна огромна моћ. У књизи „Политика геноцида“ нагласили смо да су санкције УН наметнуте Ираку 1990. године, под директним наређењем САД-а и В. Британије. САД је током рата у Персијском заливу 1991. уништио водоводно-канализациону мрежу у Ираку чиме је снабдевање водом било онемогућено. То је урађено са јасним сазнањем да ће нанети огромно зло ирачком народу. Без канализационог система и система за филтрирање воде, ирачки народ ће бити неотпоран према болестима; то је САД знао када је бомбардовао ова постројења. Санкцијама УН које су уследиле, САД и В. Британија нису дозволили Ираку да поправи уништена постројења и због тога је умрло милион Ирачана. Најбољу илустрацију политике геноцида представља изјава Државног секретара САД-а, Медлин Олбрајт из 1996. године, изречена у интервјуу који је дала новинару националне телевизије који ју је питао: „Пола милиона Ирачке деце умрло је као последица санкција у Ираку. Да ли је то вредело?“. На ово питање Медлин Олбрајт је одговорила: „Да, вредело је“. Државни секретар САД-а изјавила је да је убиство 500.000 деце за циљеве спољне политике САД-а оправдано. А онда имате Сребренички масакр у коме је страдало, по цифрама за које ја сматрам да су страховито пренадуване, 8.000 војно способних мушкараца. И свет се уједињује у осуди, а Европска унија доноси чак Резолуцију којом се 11. јул проглашава даном сећања на жртве. Како је уопште могла да изјави тако нешто!? И нико ништа не предузима у вези са тим, та њена изјава није чак ни добила неки публицитет. САД је слободан да врши геноциде и масовна убиства, и то нико не осуђује, глобални медији се тиме не баве, док операција Срба у Босни која доводи до страдања војно способних људи постаје предмет масовне осуде и презира. Ето, то је изванредан пример политике геноцида.

У „Политици геноцида“ направили сте разлику између конструктивног, нефер, бенигног и митског проливања крви. Да ли би сте нам детаљније објаснили поделу на ове категорије?

- Реч је о ироничној и помало циничној категорији која садржи и велику дозу валидности. Конструктивни геноциди су они који се врше у корист интереса САД-а, какав је био геноцид над народом Вијетнама. Конструктиван – са значењем: у складу са интересима САД-а. И Ирачки рат је био конструктиван: ми смо га извели и милион људи је умрло и друштво је разорено у циљу онога што су лидери САД-а сматрали да је у интересу САД-а. Бенигни су они геноциди које врше наши клијенти. Израел је вршио оваква проливања крви као и Индонезија.

Нефер геноциди су они које су извршили наши непријатељи. Убиства које су извршили

Срби су тако нефер. У случају нефер геноцида суочавамо се са инфлацијом бројева и имамо употребу речи геноцид, док митски геноциди значе геноциде који се чак нису ни догодили. У књизи „Политика геноцида“ имамо само један случај под називом „Масакр у Рачку“ у којој са много детаља показујемо да се тај масакр уопште није ни догодио. Водило се много борби у околини овог места и тела погинулих су скупљена и лоцирана на једном месту како би Вилијам Вокер, Луис Арбур и трибунал имали оправдања за бомбардовање које је САД испланирао против Југославије. Зато, иако се никакав масакр у Рачку није ни догодио, он је институционализован, јер је био погодан за реализацију циља САД-а – бомбардовања СР Југославије. Не би ме изненадило да чак и неки људи у Београду верују да се тај масакр догодио и да га је починила југословенска армија против недужног цивилног становништва. Наше опсежно истраживање, међутим, показало је да то није тачно.

Ваша истраживања о случају геноцида у Руанди запањујућа су. Погрешна интерпретација и неразумеване овог случаја била су готово комплетна, и све до појаве ваше студије „Политика геноцида“, нисмо заправо ни знали шта се догодило у овој афричкој земљи.

- Да, мислим да је шесто поглавље најважнији део у књизи „Политика геноцида“, јер сматрам да је ово један од најпогрешније схваћених и представљених геноцида. Пропагандни систем је у потпуности прекрио истину. На Западу је представљена наводна истина да су Хутуи оборили авион председника Руанде, Хабиаримане, 6. априла 1994, и да су Хутуи масакрирали становништво, а да је Кагами са својим снагама спасао Руанду од даљег уништавања и још страшнијег геноцида који би починили Хутуи. Оформљен је Трибунал за Руанду као једини меродаван да открије шта се тамо заиста догодило. И тада је утврђено да је председнички авион оборио Кагами. Ову чињеницу је открио Мајкл Хариген, главни истражитељ трибунала за Руанду. Он је представио доказе главном тужиоцу Међународног кривичног суда за Руанду, Луиз Арбур која је након консултација са САД-ом прекинула истрагу, иако су се сви сложили да је обарање авиона заправо покренуло масовна убиства. То значи да је Кагами био и главна полуга за масовна убиства која су уследила, али ово није могло да прође јер је Кагами, обучаван у Форт Левенворту, био клијент САД-а. Тако је Трибунал престао да истражује ово круцијално питање и одбио да процесуира Кагамија. Заправо, Трибунал никада није осудио никог осим Хутуа. У овој књизи смо навели да је јануара 1994. администрација САД-а донела унутрашњи меморандум у коме се наводи да је десет хиљада Хуту цивила било убијано сваког месеца од стране Кагамијевих снага. Десет хиљада Хуту цивила месечно! Али, Кагами је наш савезник. Он је прослављен широм света као човек који је спасао Руанду од даљег проливања крви. Сетимо се: у Сребреници се говори о наводних осам хиљада људи који уопште нису били цивили док су Кагамијеве снаге убијале десет хиљада Хуту цивила месечно у Руанди. Амбасада САД-а је знала за ово, и шта су урадили? Ништа. Нису прекинули да снабдевају Кагамија. Он је био наш савезник и још увек је наш савезник.

Ово је само део целе слике. Има и даље. Након што је преузео контролу над Руандом, Кагами заједно са Мусаведијем почиње операцију окупације Демократске републике Конго, а према информацијама Уједињених нација у областима које контролише Кагами три и по милиона Конгоанаца је умрло. Три и по милиона! И ми овде говоримо о заиста правом масовном убијању, и ако се реч геноцид може негде применити у свом истинском значењу, онда је то у овом случају. Ова књига нам открива да је најчешће коришћење речи геноцид у масмедијима на Западу примењено управо на дешавања у Руанди у вези са чим је представљено да су геноциде починили Хутуи а не Кагами. А у случају Конга имамо три и по милиона убијених, али се реч геноцид за ова убиства веома ретко користи. И ту видите политику геноцида на делу: Кагами који је наш човек, починио је масовна убиства у Руанди а онда још већа масовна убиства у Конгу, али на Западу он је нека врста славног човека, док су Хутуи означени као масовне убице. Фабрикација информација је апсолутна и видимо да је примењена у свим случајевима: Руанде, Југославије, Босне, Хрватске и Србије. Дезинформације и фабрикации постале су модел за спровођење политике коју смо ми разумели или покушали да разумемо као политику геноцида.

Какав је ваш коментар на саветодавно мишљење којим је Међународни суд правде окарактерисао да је једнострана декларација Привремених институција самоуправе на Косову о независности (од 17. фебруара 2008. године) у складу са међународним правом?

- У питању је западна институција која следи западне интересе, савршено усклађене са инвазијом на Косово, тако да се доношење таквог саветодавног мишљења могло стопостотно предвидети, иако је све то гротескно, јер се Резолуцијом СБ 1244, из јуна 1999. године, каже да је Косово део Србије. Како се Косово може прогласити независном државом, уколико је то контрадикторно са одлуком самог Савета безбедности. Мислим да је, са циљем да Срби изгубе право да управљају Косовом, веома рационално, од самог почетка борбе за Косово, прављена клима која је требало да покаже да се Срби понашају веома лоше према косовским Албанцима. Са друге стране, НАТО је нелегално бомбардовао и окупирао Косово, кршећи Повељу УН а косовски Албанци су починили озбиљна етничка чишћења Срба и Рома током НАТО окупације. И онда се поставља питање: зашто то није дисквалификовало Албанце за добијање независности, ако је већ могло дисквалификовати Србе? Косово је нелегално окупирана територија, и косовски Албанци су се понашали екстремно лоше, а ако суд после свих тих сазнања каже да је независност Косова у реду, и своје мишљење базира на лошем понашању Срба, то је онда чиста хипокризија која представља очигледну политичку одлуку.

Ваше анализе политике Сребреничког масакра показују дубоко разумевање образаца којима се обликује и води савремена политика. Да ли мислите да без разумевања политике Сребреничког масакра, овакво саветодавно мишљење суда било могуће? Да ли и на који начин сагледавате везу између установљена европског Сребреничког меморијала који се одржава сваког 11. јула, усвајана Резолуције о Сребреници у српском Парламенту и овог саветодавног мишљења које је изнесено у Међународном суду правде?

- Све је то у вези и све показује да је Запад, односно НАТО снаге, био против Србије још од раних деведесетих. Они су војно поразили Србију и понашање српског Парламента је одраз понашања поражених људи који су се предали и одустали од било каквих циљева, осим да уваже циљеве оних који су је поразили. Масакр у Сребреници и све те оптужбе против Србије, као и понашање Међународног суда, део су рата НАТО-а против Србије, при чему је Међународни суд правде – агент Запада, агенција Уједињених нација и инструмент који НАТО користи у борби против Србије, тако да цела ствар функционише перфектно. Имате рат НАТО-а против Србије, којим је Србија поражена и присиљена да пузи. Косово је окупирана територија и огромна америчка војна база, тако да се цела ствар, када се делови сложе, показује као део перманентног рата Запада.

Да ли мислите да је упућивање захтева српске Владе за мишљење о међународно-правној заснованости Декларације о независности Косова Међународном суду правде, било мудра одлука?

- Не, била је то веома лоша одлука, јер је Међународни суд правде – Западни суд. Овај суд је одбио Србију, када је она, 1999. године од њега тражила да нешто учини у вези са нападом НАТО-а на Србију, који је изведен уз кршење повеље Уједињених нација. Овај суд правде није учинио ништа, осим онога што је било у интересу снага Запада, и Србија је то требало да препозна. Јасно је да се овде радило о формалној ствари, али српски политичари нису били довољно мудри да схвате да и формални случај и ако је веома добар и једноставан неће проћи на суду којим доминирају снаге Запада.

У студији „Политика геноцида“, опсежно сте анализирали операције „Олуја“ и „Бљесак“. Да ли мислите да ће Срби, после жртава које су поднели током два светска рата у којима су се супротставили агресору, и после ратова деведесетих бити стигматизовани као геноцидне убице, док ће Хрвати после усташке, геноцидне НДХ у којој су починени стравични злочини над припадницима српског, јеврејског и ромског народа, и после операција „Бљесак“ и „Олуја“ бити трајно произведени у борце за слободу?

- То је заиста невероватно! А САД је, заправо, војно помогао Хрвате у операцији „Олуја“. Ричард Холбрук је посетио Загреб два дана пре него што је Хрватска покренула операцију „Олуја“ у августу 1995, што је речити показатељ да се ова операција одигравала уз одобрење САД-а. Паралеле се могу успоставити са посетом Хенри Кисинџера Џакрти, непосредно пре њене инвазије на Источни Тимор, септембра 1975; то само потврђује да пропагандни модел, примењен на разбијање Југославије, није донео ништа ново, већ представља изванредну илустрацију начина на који овај модел функционише.

„Олуја“ је представљала највећу акцију етничког чишћења током ратова на Балкану, укључивала је велики програм протеривања и убијања која су далеко премашила број који се оптужником Међународног суда приписивао Милошевићу (22. маја 1999), и изванредан је разлог да се Холбруку суди за ратне злочине. Међутим, јасно је да медијско покривање ратова у Југославији није имало ништа са спомињањем посете Ричарда Холбрука и улогом САД-а у овом масовном етничком чишћењу.

И ми на Западу имамо посебан дан за Сребренички меморијал сваког јула, али не и за „Олују“; немамо ни Јасеновачки меморијал. Потребно је подсећати на убиства људи само онда када су убијани од стране оних који су препрека реализацији наших интереса; који су мета наших пропагандних активности, никако онда када убијамо ми или наши савезници. Велика обмана укључена је у изјаву којом је ЕУ образложила неопходност увођења Сребреничког меморијала: „Потребна је правда ради помирења“. Али, није нам потребна правда за операцију „Олуја“, зарад помирења. Ови меморијали не охрабрују помирење. Они охрабрују даља непријатељства, озлојеђеност, они охрабрују оне који су проглашени вредним жртвама: босанске муслимане који у свакој прилици настоје да извуку бенефит из те ситуације у којој су проглашени вредним жртвама, док су у ствари селективне жртве. Ови меморијали добијају све више публицитета и делује да се брига о вредним жртвама повећава током времена. Идеја да овакве ствари доприносе реализацији правде не стоји, будући да је заснована на једностраности по којој је само босанским муслиманима потребна правда. Запад је потпуно игнорисао чињеницу да су Срби у Босни претрпели страховити бол, огроман број избеглица био је принуђен да напусти Босну и Хрватску, велики број Срба је убијен у Босни. Само у подручју Сребренице убијено је више од 3.000 Срба. Зашто нема правде за те жртве и за избеглице?

Једна од најинтересантнијих ствари у вези са ратовима у Југославији јесте та да је Србија земља са највише избеглица. Српске избеглице из Хрватске не могу да се врате, српске избеглице са Косова не могу да се врате. Са друге стране, албанске избеглице

вратиле су се на Косово, као и велики број босанских Муслимана, тако да су на крају Срби претрпели највише избеглица које нису праведно третиране, што је, наравно, остало потпуно непрепознато.

Ви сте били на челу Сребреничке истраживачке групе, сачињене од људи из америчких и британских медијских и академских кругова, и од бивших цивилних и војних званичника и посматрача УН са искуством у бившој Југославији. Ова група је у периоду од три године урадила опсежно истраживање о Сребреничком масакру. Пошто сте интервјуисали форензичке експерте, званичнике УН-а, војне и обавештајне аналитичаре, експерте за међународно право, пошто сте прегледали све званичне извештаје о Сребреници, укључујући извештаје УН-а, Међународног суда за ратне злочине за бившу Југославију, холандске владе, писање свих главних учесника у босанском рату, 2005. године – изнели сте закључке у извештају на 200 страна који носи наслов: „Сребреница и политика ратних злочина“. Замолила бих вас да нам кажете нешто више о раду ове групе, о главним закључцима садржаним у споменутом извештају и књизи која представља проширену студију случаја анализираним и у књизи „Политика геноцида – Политика Сребреничког масакра“, чије сте објављивање најавили пре годину дана.

- Реч је о делу седам аутора који већ неколико година ради на овој књизи. Књигу не можемо да предамо на објављивање зато што се стално појављују нове ствари које треба прикључити разматрањима изложеним у књизи, али би она дефинитивно требало да се појави до краја ове године. У књизи смо закључили да је Запад потпуно игнорисао околности у којима се Сребренички масакр одиграо и да се ту није радило о злим људима који су тај чин извели, већ да овај догађај има дугу позадину страшних провокација од стране босанских Муслимана који су вршили злочине над Србима у заштићеној зони УН, уз подршку Запада и НАТО снага. Сребренички масакр је био неопходан Западу као оправдање за оно што је намеравао да учини: разбијање Југославије и стварање послушничких, клијентских држава, што је сада урађено и са Србијом. Сребренички масакр показао се, дакле, веома сврсисходним: омогућио је да се процес разбијања Југославије прикаже у добром светлу. Ми смо то урадили зато што смо се борили против лоших момака. А најбољи доказ да се ради о лошим момцима је Сребренички масакр. Зато је и била потребна бројка од 8.000 убијених Муслимана, која се није заснивала ни на каквим доказима, већ је говорила о 5.000 сребреничких Муслимана који су недостајали и 3.000 који су можда заробљени од стране босанских Срба, без доказа да су убијени. Од како је ту бројку изнео Црвени крст, августа 1995, она је прогурана у јавност и опстала као чињеница. У овој књизи ми смо изнели податке који говоре о томе да се у свим осталим случајевима процењен број убијених или погинулих, после истраге показао знатно мањим. На пример, после 11. септембра 2001. године, прве процене говориле су о 6.800 настрадалих, да би се показало да је страдало 2.700 људи, дакле, више него два пута мање од првих званичних информација. Други пример односи се на процењени број од 250.000 убијених босанских муслимана од

стране Срба током рата у Босни. Босански Муслимани изнели су овај податак још 1993. године, западни медији су ширили ту информацију, да би две спонзорисане студије, једна од стране Трибунала, и друга од стране норвешке владе, показале да се број погинулих на све три стране, укључујући и војне губитке, креће око 100.000, а број убијених Муслимана око 60.000. И у овом случају реч је о огромној инфлацији цифара. Сличан је случај и са Косовом. Стејт Департамент износио је цифре од 500.000 убијених Албанаца да би се на крају испоставило да се ради о њих 6.000. У свим овим случајевима испоставило се да су бројке биле пренадуване, док се Сребренички случај показао јединственим по томе што се цифра није смањила већ остала иста, што, како показује наша књига, није подржано доказима. Разлог је тај што су се многе битке водиле око Сребренице, што су многи војници погинули, а у добром пропагандном систему убијени у борби лако се могу представити као да су погубљени. То је Запад и урадио, без обзира на то што су вође муслиманске армије тврдиле да је 2.600 муслиманских војника погинуло током повлачења, дакле, страдало у борби. То је одлика пропагандног система: цифра од 8.000 опстаје, иако докази да то није тако пиље право у вас, као што је овај доказ да значајан број оних који недостају није погубљен већ је погинуо у борбама.

У књизи, дакле, износимо чињенице које откривају позадину Сребреничког масакра, говоримо о политици бројева, о злоупотребама Трибунала и о његовим манипулацијама подацима, имамо и поглавље о томе како је УН служио Западним интересима. У неколико поглавља говоримо о британским и америчким медијима, и устврђујемо њихову огромну пристрасност у погледу извештавања о Сребреничком масакру.

То је важна књига, али свесни смо да ће бити тешко наћи доброг издавача за њу. Пропагандни систем је тако интензиван да је, верујем, тешко за њу наћи издавача чак и у Србији. Но, када је објавимо, суочићемо се са добро искоординираним, савршено функционалним пропагандним системом који је већ институционализовао Сребренички масакр као најгори масакр после Другог светског рата, са свим ужасним причама које говоре о злу које су Срби починили. И када књига угледа светлост дана, она ће се супротставити доминантном пропагандном наративу, па је тешко очекивати да ће се ико усудити да о њој говори.

Аутор: Биљана Ђоровић